

บทที่ 4

บทสรุป

จากการศึกษาวิพนธ์เรื่อง *เดอะ ดีไวน์ คอมเมดี้* พบว่าโครงเรื่อง การดำเนินเรื่องและตัวละครมี นัยยะและคติความเชื่อทางคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ผู้ประพันธ์นำแนวคิดเรื่องโลกหลังความ ตายที่เชื่อว่ามีนรกภูมิ ดินแดนไฟชำระและอาณาจักรสวรรค์เป็นโครงเรื่องหลักแก่การเดินทางของตัว ละครเอกคันเด ในภาคนรกบาปคือแกนหลักของโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องโดยเริ่มต้นจากบาป กำเนิด บาปที่เกิดจากความปรารถนาทางร่างกาย บาปจากการกระทำรุนแรง บาปจากการฉ้อฉล หลอกลวงและบาปจากการทรยศ สังเกตได้ว่าความหนักเบาเป็นตัวกำหนดทิศทางของการดำเนินเรื่อง เพราะเริ่มจากบาปเบาไปสู่บาปหนัก และการลงทัณฑ์เป็นส่วนสำคัญของการดำเนินเรื่องเพราะเป็นสิ่งที่ แสดงให้เห็นว่านรกภูมิคือดินแดนของคนชั่ว คนบาปทุจริต ดังนั้นการลงทัณฑ์จึงหมายถึงความเที่ยง ธรรมที่พระเจ้าทรงประทานให้แก่ทุกคนเท่าเทียมกัน และสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของนรกภูมิที่ชัดเจน ที่สุดคือลูซิเฟอร์ซึ่งปรากฏกายเป็นสัตว์ประหลาดน่าสะพรึงกลัว ลูซิเฟอร์คือตัวแทนของความเกลียดชัง ความกดขี่ข่มเหงและอวิชา ดังนั้นนรกภูมิจึงเป็นดินแดนที่ปราศจากความรัก เหตุผลและภูมิปัญญา อาจกล่าวได้ว่าผู้ประพันธ์บรรลุดูประสงค้ในการนำเสนอความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับบาป การลงโทษ ทัณฑ์เพื่อแสดงสภาวะแห่งการสูญเสียความรักและความเมตตาจากพระเจ้า

แดนชำระบาปสร้างจากพิธีกรรมการสารภาพบาป ความเชื่อเกี่ยวกับบาปหนัก 7 ประการ สวน เเดนและอำนาจของศาสนจักรในการประกาศบัญญัติกรรม แคนชำระบาปแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ใหญ่ๆ คืออันติปุร์กาทอรีโอ แคนชำระบาป 7 ชั้นและสวนเเดน

อันติปุร์กาทอรีโอเป็นสถานที่กักขังดวงวิญญาณที่ถูกศาสนจักรประกาศบัญญัติกรรมและ วิญญาณของผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบพิธีกรรมการสารภาพบาป ดังนั้นอันติปุร์กาทอรีโอจึงแสดงบทบาทและ อำนาจของศาสนจักรในการประกาศบัญญัติกรรมคริสต์ชน และแสดงความศักดิ์สิทธิ์ของศีลอภัย บาปในการทำให้มนุษย์คืนดีกับพระเจ้าที่มอบให้ที่มนุษย์กลับใจ

บาป 7 ประการเป็นพื้นฐานในการสร้างนรกภูมิและแดนชำระบาปแต่ต้องการนำเสนอการชำระ บาปที่แดนชำระบาปและนำเสนอการลงโทษที่นรกภูมิ บาปหนัก 7 ประการได้แก่ความหยิ่งผยอง ความ อิจฉาริยา ความโกรธ ความเกียจคร้าน ความละโมภโลภมาก ความตะกละและความมักมาก จากการ ศึกษาพบว่าพระประวัติของพระแม่มารีย์ผู้บริสุทธิ์และบทเทศนาของพระเยซูบนภูเขาตามที่ปรากฏใน *พระ คริสต์ธรรมคัมภีร์* เป็นส่วนที่สำคัญและปรากฏอยู่ในแดนชำระบาปทุกชั้นซึ่งแสดงให้เห็นอิทธิพลของ

คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงคุณธรรมที่ตรงกันข้ามกับบาป 7 ประการ ซึ่งนำมาจากบทเทศนาของพระเยซูซึ่งได้แก่ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความอ่อนโยน ความกระตือรือร้น การปล่อยวางไม่ยึดมั่นถือมั่น การบังคับตนเองและความบริสุทธิ์ กล่าวได้ว่าแดนชำระบาปแสดงให้เห็นสถานะที่ไม่สมบูรณ์ขาดคบกพร่องแต่มีความพยายามที่จะแก้ไข กลับตัวกลับใจ ภายใต้อิทธิพลของสังคมและกฎศีลธรรมโดยมีสังคมที่สงบสุขสันติเป็นจุดหมายปลายทาง

สวนเอเดนเป็นสัญลักษณ์ของสังคมในอุดมคติตามคติความเชื่อทางคริสต์ศาสนา สถานะในสวนเอเดนคือสถานะที่มนุษย์มีความบริสุทธิ์ดั้งเดิมเหมือนดั่งที่อาดัมกับเอวาเคยมี ดังนั้นเมื่อมนุษย์มีความบริสุทธิ์ทั้งกายและใจก็ไม่เกิดปัญหาสังคม กฎเกณฑ์และกฎหมายจึงไม่จำเป็นต้องนำมาใช้ซึ่งหมายถึงสังคมในอุดมคติของผู้ประพันธ์

อาณาจักรสวรรค์เป็นสัญลักษณ์ที่สมบูรณ์ของผู้ที่เปี่ยมด้วยปัญญาและศรัทธาในพระเจ้าซึ่งมีคุณธรรมหลัก 4 ประการและคุณธรรมทางเทววิทยา 3 ประการเป็นสิ่งที่นำทางอันได้แก่ ความรอบคอบ ความกล้าหาญ ความยุติธรรมและการรู้จักประมาณ ส่วนคุณธรรมทางเทววิทยา 3 ประการได้แก่ความศรัทธา ความหวังและความรัก ดังนั้นการดำเนินเรื่องในภาคสวรรค์จึงเป็นการสาธยายคุณธรรมหลักและคุณธรรมทางเทววิทยาซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมและการเมืองด้วย

ตัวละครแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือตัวละครจากบุคคลจริงในประวัติศาสตร์และสังคมร่วมสมัย ตัวละครจากตำนานเทพปกรณัม และตัวละครจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์

ตัวละครจากบุคคลจริงในประวัติศาสตร์และสังคมร่วมสมัยเป็นเครื่องมือในการวิพากษ์วิจารณ์สังคม ตัวละครกลุ่มนี้สร้างจากข้อเท็จจริงประกอบกับจินตนาการในการสร้างบุคลิกลักษณะและบทสนทนา บทสนทนาดังกล่าวคือบทวิพากษ์วิจารณ์สังคมและการเมือง อันได้แก่ การต่อสู้ของฝ่ายเกวลฟ์และกิเบลีน การต่อสู้ของฝ่ายเกวลฟ์ดำและเกวลฟ์ขาว ความโลภทางวัตถุและอำนาจทางการเมืองของสถาบันศาสนา และการละเลยข้อวัตรปฏิบัติของนักบวช

ส่วนตัวละครจากตำนานเทพปกรณัมมีส่วนช่วยดำเนินเรื่องในภาคนรกและสร้างบรรยากาศความน่าสะพรึงกลัวให้แก่ดินแดนนี้ นอกจากนี้แล้วยังแสดงให้เห็นถึงการนำแนวคิดคริสต์ศาสนาตัดสินพฤติกรรมของตัวละครในตำนานเทพปกรณัมและการนำกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมข้อนั้นกลับมาวิพากษ์วิจารณ์บุคคลในสังคมด้วย

ตัวละครจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือกลุ่มที่เชื่อและศรัทธาว่าพระเยซูเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดและกลุ่มที่ไม่เชื่อว่าพระองค์เป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอด ดังนั้นจึงพบตัว

ละครกลุ่มนี้เฉพาะในภาคนรกและภาคสวรรค์ โดยผู้ที่เชื่อและศรัทธาจะปรากฏในสวรรค์แต่ผู้ที่ไม่เชื่อจะปรากฏในนรกภูมิ อาจกล่าวได้ว่าตัวละครกลุ่มนี้แสดงให้เห็นความศรัทธาต่อพระเยซูในฐานะพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดและพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของได้ชัดเจนและตรงไปตรงมาที่สุด

บทสรุปที่ได้จากการศึกษาการแย่งชิงอำนาจระหว่างฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายอาณาจักรคือการที่ฝ่ายสถาบันศาสนายามยึดมั่นทุกวิถีทางเพื่อมิให้ฝ่ายอาณาจักรเข้ามาครอบครองเมืองต่างๆ ในแคว้นทัสกานี ตลอดไปจนถึงซิชิลีและเนเปิลส์ จนในบางครั้งเกิดสงครามนองเลือดซึ่งเห็นได้ชัดเจนในสงครามระหว่างฝ่ายเกวลฟ์และฝ่ายกิเบลลีน

ในท้ายที่สุดกวีนิพนธ์เรื่อง *เดอะ ดีไวน์ คอมเมดี้* คือเรื่องราวที่เกิดจากความศรัทธาในคริสต์ศาสนาของผู้ประพันธ์และทัศนะที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมืองและสังคมร่วมสมัย เพราะว่าหลักธรรมคำสอนในคริสต์ศาสนาเป็นโครงหลักให้แก่ภาคนรก ภาคชำระบาปและภาคสวรรค์ ในขณะที่รายละเอียดในเรื่องคือบทวิพากษ์วิจารณ์การเมืองและสังคมร่วมสมัย